ΔΗΜΙΟΥΡΓΩΝΤΑΣ: ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΓΕΙΤΟΝΙΑΣ

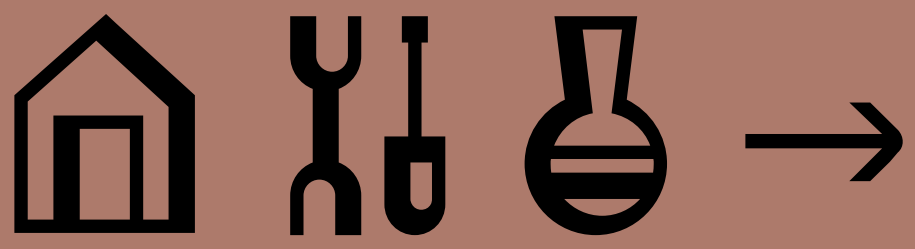

Το Δωμάτιο της Γειτονιάς είναι ένα πρόγραμμα του Δήμου Θεσσαλονίκης που υλοποιείται στις Β’, Γ’ και Δ’ Δημοτικές Κοινότητες από την Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρία ΠΕΡΑ με την υποστήριξη του Κέντρου Επιχειρηματικής και Πολιτιστικής Ανάπτυξης (ΚΕΠΑ). Το πρόγραμμα πραγματοποιείται με αποκλειστική δωρεά του Ιδρύματος Σταύρος Νιάρχος στο πλαίσιο της δωρεάς ύψους 10.000.000€ στον Δήμο Θεσσαλονίκης.

Τα “Δωμάτια της Γειτονιάς” αποτελούν ένα δίκτυο δημιουργικών χώρων κοινότητας, διαθέτουν εξοπλισμό για κατασκευές, χώρους συνάθροισης και εργαστηρίων, και είναι ανοιχτοί σε όλους τους κατοίκους για να συνεργάζονται, να δημιουργούν, να αναπτύσσουν δεξιότητες, και να ανταλλάσσουν γνώσεις μέσω της συναναστροφής. Κεντρικός στόχος του προγράμματος είναι να φέρει πιο κοντά τους κατοίκους της κάθε Κοινότητας ενισχύοντας την δημιουργία σχέσεων εμπιστοσύνης και εν τέλει να συσφίξει τους δεσμούς της κοινωνίας των πολιτών.

Η ανταλλαγή και η ενοποίηση της γνώσης αποτελούν κρίσιμα στοιχεία της διαδικασίας οικοδόμησης και ανάπτυξης κοινοτήτων. Η αφήγηση ιστοριών έχει αποτελέσει διαχρονικά έναν ισχυρό τρόπο μετάδοσης γνώσης, και οι ιστορίες έχουν τη δύναμη να διαμορφώνουν τον τρόπο με τον οποίο οι άνθρωποι αλληλεπιδρούν, σκέφτονται και αισθάνονται για τον κόσμο γύρω τους. Σε μια κοινότητα, η ανταλλαγή ιστοριών ή εμπειριών μπορεί να καλλιεργήσει εμπιστοσύνη, να δημιουργήσει συναισθηματικούς δεσμούς, μηχανισμούς, να μεταφέρει “κρυμμένη” γνώση.

Η Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία ΠΕΡΑ και ο οργανισμός Youthnest ενώσαν τις δυνάμεις τους για να εξερευνήσουν τις ιστορίες που αφηγούνται οι γειτονιές που φιλοξενούν “τα Δωμάτια”, τις ανάγκες των κατοίκων τους σήμερα και την ανάγκη για συμμετοχικότητα στις γειτονιές, ειδικά - σε μία τόσο πρωτόγνωρη συγκυρία όπως αυτή που επέφερε η πανδημία του κορονοϊού.

Μέσα από τρία συμμετοχικά εργαστήρια αφήγησης (storytelling) αποτυπώθηκαν ιστορίες των κατοίκων της γειτονιάς των παλαιών Στάβλων Παπάφη στην Κάτω Τούμπα με επίκεντρο την εξέλιξη της γειτονιάς, την ανάδειξη των κατοίκων της και τοπικών επιχειρήσεων, με το Δωμάτιο της Γειτονιάς να αποτελεί το σημείο συνάντησης των ανθρώπων της στο οποίο αποτυπώνονται οι ιστορίες τους.

Σε αυτή την έκδοση παρουσιάζονται αυτές οι ιστορίες οι οποίες αποτελούν μόνο την αρχή...

ΤΟ ΔΩΜΑΤΙΟ ΤΗΣ ΓΕΙΤΟΝΙΑΣ

Ένα πρόγραμμα του:

ΔΗΜΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Φορείς υλοποίησης:

ΚΕΠΑ ΚΕΝΤΡΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ & ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΠΕΡΑ

Αποκλειστικός Δωρητής:

ΙΣΝ/SNF ΙΔΡΥΜΑ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΙΑΡΧΟΣ STAVROS NIARCHOS FOUNDATION

Σούλη

Ο προπάππους μου είχε εργοστάσιο στην είσοδο της πολυκατοικίας μας και έφτιαχνε καρεκλάκια. Ερχόντουσαν οι Ρομά με τα αμάξια, τους δίνουμε τους σκελετούς για να πλέξουν τις ψάθες με σχοινί και καθόντουσαν στη σειρά και πλέκανε. Μετά το εργοστάσιο μεγάλωσε και μετακόμισε στα δυτικά.

Κάποτε ο φύλακας των στάβλων με την οικογένειά του έμενε σε αυτό το κτίριο. Το θυμάμαι γιατί άνοιγε την συρόμενη πόρτα μας άφηνε να παίζουμε μπουγέλο. Ο κύριος Σταύρος. Ήμασταν μεγάλη παρέα. Δίναμε ραντεβού στην είσοδο. Του Άη-Γιαννιού ανάβαμε φωτιές ακριβώς έξω, στο σταυροδρόμι. Εκεί δίπλα έμενε η κυρία Γιούλη και το Πάσχα ψήναμε κατσίκι όλη η γειτονιά μαζί.

Παίξαμε πάρα πολύ ωραία σαν γειτονιά. Είχαμε ομάδες, δική μας εφημερίδα, είχαμε γυρίσει εκπομπή εμπνευσμένοι από τη Ρούλα Κορομηλά. Στη Γρηγορίου Λαμπράκη είχε τα τούνελ που είχαν μείνει από τον πόλεμο. Μπαίνουμε μέσα και παίζαμε. Η είσοδος ήταν πίσω από την στάση του 14. Σήμερα έχουν σφραγιστεί οι είσοδοι.

“...μου αρέσει αυτή η πρωτοβουλία στους στάβλους, έφερε στη γειτονιά μας νέους ανθρώπους, μάθαμε νέα πράγματα.”

Ήμασταν πολύ αγαπημένη γειτονιά. Κάποιοι σήμερα γυρίσαμε στη γειτονιά και έχουμε παρέες, συσπειρωθήκαμε.

Οι ιστορίες ξαναγράφονται, αλλά πολλοί άνθρωποι φύγανε. Γι’ αυτό μου αρέσει αυτή η πρωτοβουλία στους στάβλους, γιατί έφερε στη γειτονιά μας νέους ανθρώπους, μάθαμε νέα πράγματα.

Σοφία

Κάθε απόγευμα ερχόμαστε εδώ με την Περσεφόνη (το σκύλο μου) και με τη Δήμητρα, η οποία έχει τον κήπο απέναντι. Καθόμαστε εδώ για μία ώρα και συζητάμε και μας αρέσει πάρα πολύ. Εγώ μένω από το 85’ εδώ, περίπου 35 χρόνια.

Αυτή η γειτονιά είχε μόνο μονοκατοικίες όταν ήρθα. Αυτό που θυμάμαι είναι ότι οι στάβλοι ήταν κλειστοί και εγκαταλελειμμένοι. Λειτουργούσαν σαν υπηρεσίες του Δήμου και δεν ήταν ανοιχτοί στην γειτονιά. Αυτό που ξέραμε είναι ότι στο χώρο αυτό έπιναν νερό τα άλογα. Εγώ δεν τα πρόλαβα, το γνωρίζω από ιστορίες.

Όταν έγινε το φιλοξενία των προσφύγων η γειτονιά έχει περιέργεια να δει τι είναι αυτός ο χώρος. Έτσι μπήκαμε πρώτη φορά μέσα και μετά με χαρά πληροφορηθήκαμε ότι θα γίνει ένα δωμάτιο που θα συζητάμε και θα συγκεντρωνόμαστε και θα γίνονται προβολές. Η γειτονιά χάρηκε πολύ γιατί ερχόμαστε κάθε απόγευμα, καθόμαστε μία ώρα και συζητάμε.

Πριν γίνει αυτός ο χώρος δεν υπήρχε κάποιο σημείο αναφοράς στη γειτονιά - μαζευόμασταν στις ταράτσες. Η πολυκατοικία μπροστά από τους στάβλους χτίστηκε πριν 3 χρόνια. Πιο πριν στο σημείο εκείνο βρισκόταν μία μονοκατοικία με εντυπωσιακά τριαντάφυλλα. Οι πιο παλιοί λένε ότι αυτό ήταν εξοχικό Εγγλέζων. Λένε ότι αυτή η γειτονιά φιλοξενούσε τα εξοχικά των Εγγλέζων γύρω στο 60’. Ερχόντουσαν για διακοπές το καλοκαίρι.

“Πριν γίνει αυτός ο χώρος δεν υπήρχε κάποιο σημείο αναφοράς στη γειτονιά.”

Σταυρούλα

Τα κάρα τα θυμάμαι.
Έμπαιναν στους στάβλους κάθε μέρα. Τότε ο χώρος ήταν του Δήμου.
Το μισό ήταν αποθήκη, εκεί που τώρα είναι το φιλοξενείο, όπου είχαν χόρτα για τα ζώα και τις σκούπες για την καθαριότητα των δρόμων. Τα άλογα μύριζαν, αλλά τα καθαρίζανε όλα πολύ καλά. Κάθε μέρα ο Δήμος έπλενε τα τσιμέντα.
Το άλλο μισό ήταν γραφεία για τους υπαλλήλους του Δήμου. Μετά ο χώρος φιλοξένησε τα αμάξια του Δήμου και τους πλεκτρολόγους. Και αυτά φύγανε όταν έγινε το φιλοξενείο.

Θυμάμαι όταν μας ασφαλτόστρωσαν τους δρόμους, χαρήκαμε πολύ!
Δεν μας ενημέρωσαν βέβαια, απλά μάθαμε ότι θα μπει άσφαλτος. Χαμήλωσαν και οι δρόμοι. Ο δρόμος τότε μπροστά από το σπίτι μας ήταν πιο ψηλός και τον σκάψανε να ισιώσει. Αργότερα έκαναν και την παιδική χαρά. Εκεί που σήμερα είναι η παιδική χαρά ήταν σκέτο χώμα, πεζόδρομος να το πω.

“Θυμάμαι όταν μας ασφαλτόστρωσαν τους δρόμους, χαρήκαμε πολύ! ”

Σταυρούλα

Εδώ έμενε η γιαγιά. Ήρθε από τη Φλώρινα, με τη μαμά, το θείο μου (και οι δύο παιδιά τότε) στη μονοκατοικία. Το σπίτι το έκτισε ο παππούς. Σήμερα μένει απέναντι. Στο τελευταίο κτίριο που δόθηκε αντιπαροχή. Είχε κοτέτσι, αλλά δεν το πρόλαβα. Ο προπάππους μου ασχολιόταν πολύ με τον κήπο, εμείς όχι τόσο. Ήμασταν πέντε αδέρφια, κάθε φορά που ερχόμασταν στης γιαγιάς παίζαμε στην παιδική χαρά. Οι Παλιοί Στάβλοι ήταν κλειστοί. Δεν μπορούσες να μπεις μέσα. Είχαμε περιέργεια να δούμε τι ήταν μέσα, αλλά δεν μπορούσαμε να μπούμε, ο χώρος ήταν κλειδωμένος.

Επειδή δεν είχαμε χωριό, η συγκεκριμένη γειτονιά ήταν αρκετά κοντά στο σπίτι μας, ώστε να νιώθεις ότι είσαι στην πόλη, αλλά και να μην είσαι, γιατί άλλαζε το περιβάλλον. Μου άρεσε που είχε πράσινο και ότι είχε άνοιγμα. Αυτό θυμάμαι. Μου έκανε τρομερή εντύπωση ότι μπορούσες να κοιτάξεις πιο εύκολα τον ουρανό. Και παρόλο που υπήρχαν πολυκατοικίες στη μέση ήταν σαν ένας πνεύμονας που μπορούσες να δεις ουρανό και πράσινο.

Εμείς την περιοχή την ξέραμε ως “Παλιούς Στάβλους”. Σήμερα, δεν την γνωρίζει κανένας έτσι. Ακόμη και οι ταξιτζήδες! Το “Ουράνιο Τόξο” όμως το γνωρίζουν όλοι. Τελευταία έμαθα πως έχει μια πηγή. Οι γιαγιάδες μου από εκεί έπαιρναν νερό. Σήμερα βλέπεις κόσμο, να σταματάει το αμάξι του και μπορεί για ένα μισάωρο να γεμίζουν.

“Εμείς την περιοχή την ξέραμε ως ‘Παλιούς Στάβλους’. Σήμερα, δεν την γνωρίζει κανένας έτσι.”

Χάρης

Ο πατέρας μου ήρθε 7 χρονών από τη Μυτιλήνη. Το σπίτι το είχε πάρει ο παππούς του το 1927, δίπατο, με αυλή και αργότερα το κάναμε οικοδομή. 20 χρόνια μετά ανοίξαμε και το μαγαζί μας που ονομαζόταν «Ειλικρίνεια» μέχρι και το ‘70. Δεν υπήρχαν σούπερ μάρκετ και λαϊκές τότε και το μαγαζί ήταν πιο μεγάλο.

Από τον δίπλα δρόμο και πέρα άρχιζαν τα χωράφια. Περνούσε πολύς κόσμος αλλά ήμασταν πολύ φυσιολογικά, αφού αν έφευγες από το μαγαζί να πας ως την αγορά, το άφηνες ανοιχτό και δεν πείραζε κανείς τίποτα.

Είχε πρόσφυγες η γειτονιά, αλλά υπήρχαν και οικογένειες από το ’27. Ο Άγιος Φανούριος είχε άλλη ονομασία, λεγόταν Τράσβαλντ. Με τον πατέρα μου πηγαίναμε στην παλιά λαχαναγορά με το υπηρεσιακό λεωφορείο. Δεν είχαν αυτό το κουμπί που πατάς τώρα, είχε κουρτινάκια με κουδουνάκια και τραβούσες το κουρτινάκι και έκανε ‘’ντριν ντριν’’ και καταλάβαινε ο οδηγός ότι θέλεις να σταματήσει για να κατέβεις.

“Απέναντι από εμάς ήταν ο χασάπης, ο ράπτης, ο τσαγκάρης, ο φούρνος και δίπλα ο πάγος. Όλοι μια οικογένεια. ”

Απέναντι από εμάς ήταν ο χασάπης, ο ράπτης, ο τσαγκάρης, ο φούρνος και δίπλα ο πάγος. Όλοι μια οικογένεια. Παρόλο που είχαμε αυλή, βγαίναμε στο δρόμο, οι διπλανοί, οι παραδιπλανοί, οι γυναίκες πλέκανε. Και περισσότερο όχι πλέκανε, αλλά κουτσομπολιό!
Πιο πάνω στους Στάβλους είχαν άλογα και κάρα, γιατί με τα κάρα μαζεύανε τα σκουπίδια.

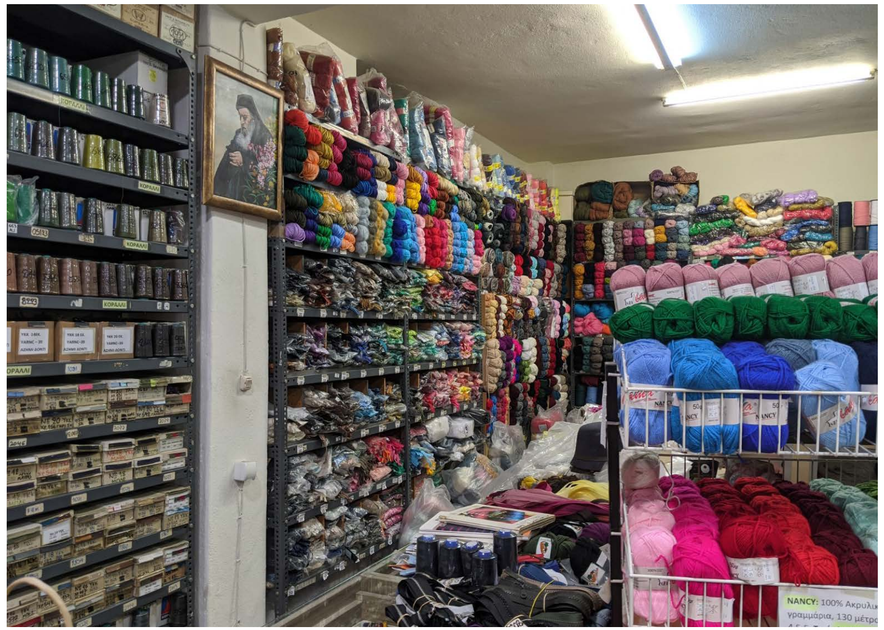

Γεώργιος

Μεγάλωσα στην Περαία. Από το 1952 ερχόμουν στην Τούμπα γιατί είχαμε συγγενείς στην περιοχή. Ήρθα μόνιμα στην γειτονιά το 1969.

Το 1971 ανοίξαμε το μαγαζί στην Πτολεμαίων στο κέντρο και το 1989 ανοίξαμε και το μαγαζί κλωστοϋφαντουργίας ‘’Κλωστοεμπορική’’ εδώ στην Τούμπα.
Τα 3 μου παιδιά μου συνέχισαν την δουλειά μου μέχρι σήμερα. Εδώ πήγαν σχολείο.

Μου έλεγαν τότε στο μαγαζί οι πελάτες “Κόψε ένα τιμολόγιο στην Μαρία την ράφτρα που κάνει πατρόν”. “Επίθετο;” έλεγα εγώ. “Δεν ξέρω”, μου λέγανε.
Δεν μπορούσαμε να κόψουμε τιμολόγια!
Είχαμε πολλές μικροδουλειές: 3 κλωστές και τιμολόγιο!

Σήμερα απολαμβάνω την γειτονιά περισσότερο. Περπατάω 2 χιλιόμετρα την ημέρα. Δεν έχω πολύ ελεύθερο χρόνο, αλλά μικρός δεν την χάρηκα. Δούλευα πάρα πολύ.

Η πιο αγαπημένη μου ανάμνηση είναι να βγαίνουμε στα μπαλκόνια όταν κέρδιζε ο ΠΑΟΚ. Ειδικά τον Ολυμπιακό ή τον Άρη. Όλη η γειτονιά έβγαινε στα μπαλκόνια, τα μηχανάκια κατέβαιναν από την Τούμπα κορνάροντας και όλοι ήταν χαρούμενοι.

“Μου έλεγαν τότε στο μαγαζί οι πελάτες: ‘Κόψε ένα τιμολόγιο στην Μαρία την ράφτρα που κάνει πατρόν’. ‘Επίθετο;’ έλεγα εγώ. ‘Δεν ξέρω’, μου λέγανε!”

Παύλος

Εγώ κάνω αυτή τη δουλειά από 13 χρονών. Την έμαθα από τον πατέρα μου. Είχε μαγαζιά στην Τούμπα, Κρήτης με Μαρτίου στην Πυροσβεστική. Αυτό το ‘70. Μετά πήγε στην Επιδαύρου και από εκεί φύγαμε μαζί, 13 χρονών εγώ, και πήγαμε στη Διογένους, κάτω από το γήπεδο του ΠΑΟΚ. Μετά τη Διογένους, επειδή νοικιάζαμε εκεί, αγοράσαμε εδώ το μαγαζί να μην πληρώνουμε ενοίκια.

Η γειτονιά δε μας ήθελε: Το μαγαζί ήταν ζαχαροπλαστείο παλιά, κατάστημα, όχι αποθηκευτικός χώρος. Αλλά είχαμε πολλή πελατεία, οπότε δεν μπορεί να μας κάνει κανένας τίποτα.
Μια ωραία γειτονιά. Μια ωραία καλημέρα, μια ωραία καλησπέρα.

Ο πατέρας μου την δουλειά την έμαθε από άλλους. Είναι από τα δύσκολα επαγγέλματα, τα μεγάλα γύψινα είναι βαριά. Εγώ κάνω κτίρια, προσόψεις. Τα σχέδια δεν τα αναζητώ, πηγαίνω εκεί μου δείχνουν και μου λένε “θα βγάλεις αυτό εδώ ακριβώς”. Αλλά δεν υπάρχει επόμενη γενιά στο επάγγελμα. Πλέον όλοι βάζουν φελιζόλ, αλλά μπορώ να σου πω 10 λόγους για να μην το χρησιμοποιήσεις. Εγώ δεν έχω παιδιά για να τους μάθω τη δουλειά. Το συγκεκριμένο επάγγελμα πιστεύω σε λίγα χρόνια θα εκλείψει. Είμαστε οι τελευταίοι εμείς.

“Το συγκεκριμένο επάγγελμα πιστεύω σε λίγα χρόνια θα εκλείψει. ”

Χρήστος

Εγώ εδώ ήρθα τον Αύγουστο του 1985. Ψάχναμε με τα αδέρφια μου να κάνουμε ένα μαγαζί. Ενθουσιάστηκα με τον χώρο. Τα βήματα έγιναν αργά. Μία από τις αρχικές ιδέες ήταν να δουλέψουμε με κρασιά Συνεταιρισμών. Ήταν ένα είδος μάρκετινγκ πολύ καλό για εκείνη την εποχή. Αργότερα είχαμε την ιδέα να δουλέψουμε με μεζεδάκια που είχαν ιδιαίτερα ονόματα. Η αιτιολόγηση αυτών των ονομάτων, που δινόταν με τη μορφή ποιήματος, βασιζόταν σε πολιτικοκοινωνικά γεγονότα της εποχής και αποτελούσε μια «ποιητική συλλογή». Η παραγγελία γινόταν προφορικά με τη μορφή παράστασης. Αυτό ήταν ακόμα πιο εντυπωσιακό.

Το όνομα του μαγαζιού ήταν πάντα το ίδιο, «το ρέμα». Αρχικά δεν δουλεύαμε με κόσμο της Τούμπας. Οι πελάτες του μαγαζιού ήταν κυρίως φοιτητές και άνθρωποι του κέντρου. Γι’ αυτό και τον πρώτο καιρό η γειτονιά αναρωτιόταν ποιος είναι αυτός που γεμίζει το μαγαζί!
Το μαγαζί για τουλάχιστον μια δεκαετία ήταν καθημερινά γεμάτο. Πέρασε πολύς κόσμος από εδώ: πρώην πρωθυπουργοί και υπουργοί, όπως η Μελίνα Μερκούρη αλλά και καθηγητές Πανεπιστημίου, ηθοποιοί του Κρατικού Θεάτρου και τραγουδιστές. Τη δεκαετία του ’80 ήταν στέκι μπασκετικό. Σε 35 χρόνια, είναι λογικό να περάσει κόσμος, παρόλο που δεν πρόκειται για μαγαζί του κέντρου. Στη γειτονιά όμως, αν ρωτήσεις, πάνω από την Παπάφη ίσως μέχρι και σήμερα δεν το γνωρίζουν το μαγαζί.

“Το όνομα του μαγαζιού ήταν πάντα το ίδιο: «το ρέμα»! Για τουλάχιστον μια δεκαετία ήταν καθημερινά γεμάτο. Πέρασε πολύς κόσμος από εδώ. ”

Βάσω

Ο πεθερός μου ήταν ο γνωστός ο Κώστας ο ποδηλατάς που είχε τα περιστέρια στην Κύθνου και μαζευόταν η μισή Τούμπα μέχρι και η Καλαμαριά. Τον φωνάζαν και πρόεδρο! Ο μπαμπάς του πεθερού μου ήρθε από τα Πλάτανα του Πόντου, γέννημα-θρέμμα της αγίας Φωτεινής, το εκκλησάκι που είναι πίσω από το Παλαί ντε Σπορ. Τους βγάλανε τότε για να γίνει το Παλαι ντε Σπορ. Ένα από τα πρώτα μαγαζιά του παππού ήταν εκεί που είναι σήμερα τα γνωστά Κουμπαράκια. Μετά το μαγαζί μεταφέρθηκε πίσω από τη ΣΑΑΣ και μετά γωνία Κύθνου με Λαμπράκη, ενώ αργότερα πήγε απέναντι, δίπλα στον Βασιλόπουλο. Μικρό μαγαζί.

Ο δικός μας δρόμος ήταν ο δρόμος με τα γεροντοπαλίκαρα! Η μόνη πολυκατοικία ήταν η λεγόμενη του Θράσου. Εμείς κάναμε προσθήκη πάνω από τα πεθερικά μου και έγινε διώροφο. Τότε βλέπαμε Θερμαϊκό.

“Η μόνη πολυκατοικία ήταν η λεγόμενη ‘του Θράσου’. Εμείς κάναμε προσθήκη και έγινε διώροφο. Τότε βλέπαμε Θερμαϊκό.”

Η τριανταφυλλιά της ‘Λολομπριγκίτα’: Ροζ με κίτρινο. Τεράστια τριανταφυλλιά. Από τον κάτω όροφο μέχρι τέρμα πάνω. Όταν την είδα κομμένη.... Όπως και κάποιους φοίνικες του κυρ-Αλέκου. Η κυρία Ελένη που την είχε την λέγανε και Λολομπριγκίτα, γιατί 90 χρονών - 2 χρόνια πριν πεθάνει - ξαναπαντρεύτηκε έναν αεροπόρο!

Εκεί που είναι το συνεργείο δίπλα στον Βασιλόπουλο ήταν σινεμά. Μετά ξεκινούσε ο δρόμος με τις ταβέρνες μέχρι το Λοιμωδών. Ο Κραββαρίτης ήταν γνωστός για τη ρετσίνα του.

Μιχάλης

Από τη γέφυρα της Παπάφη με το ζόρι περνούσαν δύο λεωφορεία. Στο ρέμα κανένας δεν έχει ανάμνηση. Εγώ ως αρχηγός των εθελοντών του Σέιχ Σου μετά τη φωτιά, έχω κάνει πολλές προσπάθειες να εκμεταλλευτούμε αυτόν τον χώρο, ο οποίος είναι μια ζούγκλα, πραγματική! Περάσανε πολλοί άνθρωποι αξιόλογοι από εδώ. Αλλά κανείς δεν το αξιοποίησε.

Έχει ένα παρκάκι, δίπλα στο εκκλησάκι. Τέλη Αυγούστου, γινόταν τρομερό γλέντι του Αγ.Φανουρίου. Τώρα έγινε εμποροπανήγυρη. Αυτή η περιοχή ήτανε μαχαλάς Βουλγάρων το 1900. Λεγόταν Τράσβαλ. Στην Καραμανλή και Παπαναστασίου ήταν η Εβραϊκή Χάβρα. Το ρέμα λέγεται “Ρέμα Κωνσταντινίδη” γιατί εκεί ήταν ένας που λεγόταν Κωνσταντινίδης.

Όσο για τους Στάβλους είχε καταλήξει εκείνο το συγκρότημα να φιλοξενεί τα συνεργεία του Δήμου Θεσσαλονίκης για τον φωτισμό. Εγώ θυμάμαι είχα πάει με τον Πατέρα μου μια φορά, τότε ήτανε τα κάρα. Εγώ ήμουν 5-6 χρονών (το ‘46-’47). Το ‘61, ήρθαμε στα “Αναπηρικά”, κατοικίες για ανάπηρους του Α’ Παγκοσμίου Πολέμου. Πεστών και Υμηττού γωνία έχει παραμείνει ένα. Τα άλλα δόθηκαν αντιπαροχή.

“Τέλη Αυγούστου, γινόταν τρομερό γλέντι του Αγ.Φανουρίου. Τώρα έγινε εμποροπανήγυρη.”

Οι άνθρωποι έχουν φύγει όμως. Όλοι οι άνθρωποι, οι γείτονες, οι φίλοι.
Έφυγαν.
Και τώρα είναι άδεια.

Ανατολή

Γεννήθηκα το 1964, κάτοικος Τριανδρίας, οδός Σερίφου. Θυμάμαι πως η περιοχή είχε μόνο μονοκατοικίες και χωμάτινους δρόμους. Οι γονείς μου έπαιρναν παγωτό από πλανόδιους που πουλούσαν παγωτό και πάγο σε κάρα με άλογα. Η γιαγιά μου χρησιμοποιούσε τις καβαλίνες για λίπασμα στον κήπο μας. Έπαιζα στην αλάνα που ήταν γνωστή ως “Αλβανικά μνήματα”, στον ίδιο χώρο ήταν και οι πρόσκοποι.

Τα περισσότερα σπίτια ήταν παράγκες από τενεκέδες, τα είχαν φτιάξει πρόσφυγες. Έφερναν νερό από το ρέμα. Το ρέμα κάποτε περνούσε πάνω από τον “κύκλο” της Διογένους. Σήμερα, περνάει από κάτω. Δεν στέρεψε ποτέ, συνεχίζει και ρέει ακόμη μέσα στο ρέμα της ‘Υφανέτ’.

Οι τουαλέτες των σπιτιών ήταν εξωτερικές. Μόνη μας διασκέδαση ήταν οι παρέες στις αυλές, όπου έτρωγαν πασατέμπο. Τα σπόρια τα πουλούσαν μέσα σε χωνί από φύλλο εφημερίδας.

“Δεν είχαμε κανέναν λόγο να μετακινηθούμε από τη γειτονιά.”

Παρότι οι αποστάσεις (με την Τούμπα) ήταν μικρές, εντούτοις μας φαινόταν μεγάλες γιατί δεν είχαμε κανέναν λόγο να μετακινηθούμε. Όλη τη μέρα οι γυναίκες έπλεναν και η μόνη τους διασκέδαση ήταν η κουβέντα στις αυλές τρώγοντας σπόρια. Σήμερα, η πιστεύω ότι χάθηκε ο σεβασμός και οι γείτονες δε λένε ούτε καλημέρα.

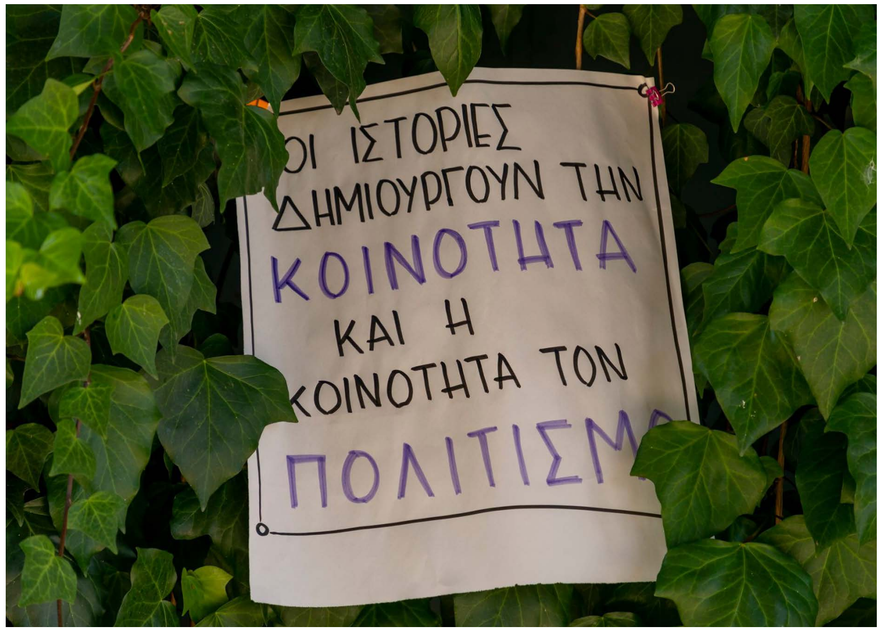

Ηλίας

Έχω αρκετά χρόνια το μαγαζί στην γειτονιά, τουλάχιστον 15. Το κίνητρο ήταν ότι είναι κοντά στο σπίτι μου. Οι Στάβλοι από τότε που βρίσκομαι εδώ θυμάμαι να είναι κλειστοί από τον Δήμο.

Το ρέμα το θυμάμαι πριν το κλείσουν, πριν γίνει ο δρόμος. Σαν παιδιά ερχόμασταν και παίζαμε. Υπήρχε το γηπεδάκι που βρίσκεται εδώ μέχρι σήμερα και παίζαμε αλλά από την στιγμή που έγινε ο δρόμος και ο κυκλικός κόμβος παραπάνω δεν το ξανά-επισκεφτήκαμε.

Είναι λίγο παρατημένο το ρέμα σε γενικές γραμμές, οι κάτοικοι κυρίως το καθαρίζουν και ο Δήμος κάποιες φορές. Ο μόνος λόγος που το χρησιμοποιεί κάποιος σήμερα είναι για να το διασχίσει και να περάσει στην απέναντι πλευρά, έχει ένα δρομάκι με σκαλάκια. Θα θέλαμε να αξιοποιηθεί το ρέμα γιατί είναι όμορφο, είναι μέσα στα δέντρα.

‘Το ρέμα’ - η ταβέρνα - είναι ένα μέρος που επισκεπτόμασταν συχνά, είναι ένας όμορφος χώρος. Και το γηπεδάκι το επισκέπτονται οικογένειες. Το μόνο που περιμένουμε όλοι στην γειτονιά είναι να αξιοποιηθεί ο χώρος της ‘Υφανέτ’.

Αυτό περιμένουμε όλοι. Γιατί είναι ένας μεγάλος αναξιοποίητος χώρος που τώρα είναι υπό κατάληψη. Τα παιδιά δεν ενοχλούν, δεν έχουν ενοχλήσει ποτέ αλλά ο χώρος δεν είναι ανοιχτός. Κάνουν δραστηριότητες δικές τους, μαζεύονται νέοι. Θα μπορούσε να γίνει χώρος πρασίνου ή για δραστηριότητες. Το ίδιο και το ρέμα, θα μπορούσε να γίνει χώρος για περπάτημα.

“Το ρέμα το θυμάμαι πριν το κλείσουν, πριν γίνει ο δρόμος. Σαν παιδιά ερχόμασταν και παίζαμε. ”

Δήμητρα

Εγώ είμαι καινούργια στη γειτονιά, μένω εδώ και 14 μήνες. Τη γειτονιά δεν την ήξερα καθόλου. Ήξερα την Κατσιμίδη και τη Λαμπράκη, εδώ δεν είχα περπατήσει καθόλου. Στη γειτονιά ήρθαμε γιατί έπρεπε να φύγουμε από το κέντρο. Εγώ ήμουν λάτρης του κέντρου. Το σπίτι που μέναμε το πουλούσε ο ιδιοκτήτης και έπρεπε να βρούμε άλλου. Έτσι φύγαμε από το κέντρο και εγώ έκλαιγα!

Είμαι πολύ ευχαριστημένη όμως από τη γειτονιά. Είμαι ενθουσιασμένη με αυτόν τον χώρο. Η γειτονιά μου άρεσε πολύ, όσο την περπάτησα και την έζησα σε αυτόν τον χρόνο είναι σε εισαγωγικά ένα χωριό μέσα στην πόλη. Έχει την ησυχία του χωριού, τη γειτονιά του χωριού, είναι καλοί άνθρωποι και είναι μια ανάσα δρόμος από το κέντρο. Εγώ διάλεξα αρχικά εδώ την περιοχή γιατί είναι προσβάσιμο το κέντρο. Και στον άντρα μου άρεσε εδώ... βρίσκει να παρκάρει! Τον ρωτούσανε «σου άρεσε το σπίτι, Τάσο;» και έλεγε με ανακούφιση «Παρ-κά-ρω!» Μέναμε στη Ναυαρίνου, οπότε καταλαβαίνετε...

“Η γειτονιά μου αρέσει πολύ...είναι ‘ένα χωριό’ μέσα στην πόλη.”

Έχω αποκτήσει μια φιλία στη γειτονιά. Εξαρτάται από την ποιότητα του ανθρώπου, από το πόσο ταιριάζεις σε κάποια πράγματα, έχουμε αρκετές κοινές ιδέες σε κάποιους τομείς. Το πιο θετικό άτομο που έχω γνωρίσει. Είναι μεγάλη υπόθεση! Θεωρώ ότι είμαι ευλογημένη σε αυτόν τον τομέα.

Στην ομάδα έρευνας & καταγραφής συμμετείχαν οι:

Μίνα Μισυρλή, Δημήτρης Σαραντίδης, Ιωάννης Μπαχάς, Γατσαρούλη Φαίδρα, Ελένη Σιδέρη, Ιλόνα Κατσώνη, Ελένη Χριστοδούλου, Χαρίτων Παπακωνσταντίνου, Αλέξης Πιρπίλης

Ευχαριστούμε θερμά όλους όσους μοιράστηκαν μαζί μας πολύτιμες ιστορίες για την γειτονιά των “Παλαιών Στάβλων” στην Κάτω Τούμπα!
Η καταγραφή θα συνεχιστεί για όσο υπάρχουν ιστορίες! Αν θέλετε να συμβάλετε και εσείς με την δική σας ιστορία, μπορείτε να επικοινωνήσετε με το Δωμάτιο της Γειτονιάς της Δ’ Δημοτικής Κοινότητας:

Διεύθυνση: Μυκόνου 2
Τηλέφωνο: 2310 945613
E-mail: d-koinotita@domatio.net

Φωτογραφία:
Σάκης Γιούμπασης, Youthnest

Συνεργάτης δράσης:

youthnest

ΔΗΜΙΟΥΡΓΩΝΤΑΣ: ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΓΕΙΤΟΝΙΑΣ

Στιγμιότυπα από τα συμμετοχικά εργαστήρια της δράσης
“Δημιουργώντας: ιστορίες Γειτονιάς” - Ιούνιος, 2020.

ΔΗΜΙΟΥΡΓΩΝΤΑΣ: ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΓΕΙΤΟΝΙΑΣ

Στιγμιότυπα από τα συμμετοχικά εργαστήρια της δράσης
“Δημιουργώντας: ιστορίες Γειτονιάς” - Ιούνιος, 2020.

ΔΗΜΙΟΥΡΓΩΝΤΑΣ: ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΓΕΙΤΟΝΙΑΣ

Στιγμιότυπα από τα συμμετοχικά εργαστήρια της δράσης “Δημιουργώντας: ιστορίες Γειτονιάς” - Ιούνιος, 2020.

ΔΗΜΙΟΥΡΓΩΝΤΑΣ: ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΓΕΙΤΟΝΙΑΣ

Στιγμιότυπα από τα συμμετοχικά εργαστήρια της δράσης “Δημιουργώντας: ιστορίες Γειτονιάς” - Ιούνιος, 2020.
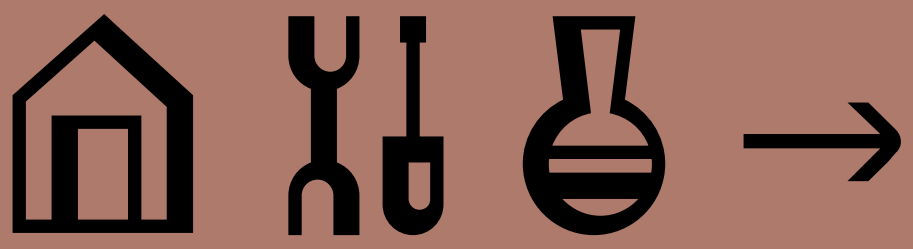
ΔΗΜΙΟΥΡΓΩΝΤΑΣ: ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΓΕΙΤΟΝΙΑΣ